

Verslag

Vergadering
VBC-HNK

Aanwezig

Jos Beemsterboer, Rik Beentjes, Ed de Boer, Pieter Bos,
Sander de Graaf, Niels de Haan, Peter van der Heijdt, Dirk
Langenberg, Jeroen Los, Piet Rol, Gerard Roosloot, Edith
Velema, Jorke Wessels.

Afwezig

Hans Raap

Kopie aan

Secretariaat NHBB

Registratienummer
21.0320077

Van
Edith Velema

Doorkiesnummer
+31725827260

Datum vergadering
22 maart 2021

Dossiercode
HHNK/19000198

1. Opening

Pieter Bos opent de (digitale) vergadering en heet iedereen welkom.

2. Vorig verslag (28-01-2021), naar aanleiding van:

- a. Jos Beemsterboer vraagt of het secretariaat van de NHBB het verslag ook toegezonden kan krijgen.

Dit is aanleiding het proces van verslaglegging extra toe te lichten: het conceptverslag wordt allereerst vertrouwelijk rondgestuurd aan de aanwezigen. Hierop geeft men binnen een week commentaar per mail (bij voorkeur geclusterd per sector). Daarna volgt een definitief verslag dat openbaar is, dat doorgestuurd kan worden en op de [website](#) wordt geplaatst.

Het secretariaat van de NHBB kan dus worden opgenomen in de verzending, zodra het verslag is vastgesteld.

- b. Pagina 2, derde bullet onder visbeleid: Naar aanleiding van deze opmerking wordt als volgt besloten: De VBC-HNK adviseert het hoogheemraadschap om aanvragen voor het wegvangen van schaal- en schelpdieren ter advisering aan de VBC voor te leggen alvorens een besluit te nemen.

Actielijst vorig verslag:

Actie 1: (livebijeenkomst visbeleid) blijft staan tot er weer liveontmoetingen gepland kunnen worden.

Actie 2: (VBC-verslagen op website) gereed.

Actie 3: (rapport huurovereenkomsten beschikbaar) gereed.

Actie 4: (werkgroep vissterfte/vis in nood):

- Vanuit HHNK zal Annemarie van Diepen deel uitmaken van de werkgroep. Annemarie is vanuit het cluster beheer deskundig m.b.t. maaien, waterkwaliteit en viscalamiteiten. Edith Velema vraagt Annemarie van Diepen om het initiatief te nemen voor een eerste bijeenkomst van de werkgroep.

Datum
22 maart 2021

- Het is wenselijk als ook expertise vanuit SVN wordt ingezet in de werkgroep. Jorke Wessels zal de gegevens van de calamiteiten coördinator vanuit SVN doorgeven aan Peter van der Heijdt.
- De werkgroep zal zelf omschrijven wat de opdracht inhoudt en koppelt dit terug in de VBC.

Actie 5: (training/teambuilding) blijft staan tot er weer liveontmoetingen gepland kunnen worden.

Actie 6: (geschikte polders doorgeven) komt terug bij agendapunt 4.

Actie 7: (financieel voorstel aan stuurgroep) Pieter Bos en Edith Velema hebben de stuurgroep voorgesteld om in deze opstartfase met het huidige budget verder te gaan. Hierop is nog geen reactie ontvangen. Een nieuwe bijeenkomst van de stuurgroep zal worden ingepland.

Actie 8: (Info opsturen) gereed

Actie 9: (Actualiteiten aanleveren) gereed

3. Advies vereenvoudiging visrechtenverhuur HHNK

Pieter Bos geeft een toelichting. Zoals van verschillende kanten terecht wordt aangegeven is de visrechtverhuur een gevoelig onderwerp. Daarnaast is het een urgent vraagstuk. In de stakeholderbijeenkomsten over visbeleid in 2018/2019 hebben visrechthebbende partijen aangedrongen op herziening van huurovereenkomsten, met name waar het gaat om huurprijzen, kaartmateriaal en om een betere omschrijving van de visrechten. De huurovereenkomsten zijn weliswaar een gevoelig onderwerp, maar er is ook laaghangend fruit.

Het voorliggende rapport is een verkenning en is als advies aan HHNK aangeboden. Vraag aan de VBC is om een eigen advies aan HHNK uit te geven. Het rapport kan dienen als hulpmiddel om een mening te vormen. De VBC zit uitdrukkelijk vooraan in de besluitvorming.

Pieter Bos stelt voor om de discussie niet in één avond af te ronden, daar is het onderwerp te omvangrijk voor, maar in mootjes op te delen. Aanwezigen stemmen hiermee in.

Edith Velema meldt dat HHNK voornemens is om de huurovereenkomsten die per 1-1-2022 aan verlenging toe zijn, van rechtswege te verlengen. Dit in afwachting op nieuw visbeleid en reorganisatie van de visrechten.

Jeroen Los meent dat huurovereenkomsten sowieso elke zes jaar stilzwijgend worden verlengd en vraagt of dat hetzelfde blijft. Edith Velema antwoordt dat stilzwijgende verlenging lang niet altijd vanzelfsprekend is.

Als eerste wordt een algemene reactie gegeven.

Beroepsvisserij geeft aan:

- De inleiding van Pieter Bos wordt onderschreven. Er is meer tijd nodig dan een avond. Daarbij wil de beroepsvisserij aantekenen dat de visrechten het bestaansrecht vormen van de beroepsvisserij (ondernemers). Daar moet je zorgvuldig mee omgaan en oude rechten moeten worden gerespecteerd.
- Een standaard huurovereenkomst lijkt handig, maar er zijn veel varianten, zoals volledig visrecht op het ene water en aalvisrecht op het andere. Dat betekent dat er met modules moeten worden gewerkt.
- Er is een groot verschil tussen sport- en beroepsvisserij ten aanzien van het volledig visrecht. Vraag is waarom de sportvisserij moeite heeft met gezamenlijk volledig visrecht.

Datum
22 maart 2021

Antwoord daarop is dat de beroepsvisserij in het verleden vooral op aal was gericht, maar in toenemende mate ook op schubvis. Daarmee zitten sport- en beroepsvisserij elkaar in de weg.

- Over het idee van de visplannen gaan de haren overeind, want daarmee zou je indirect wijzigingen in de huurovereenkomst kunnen aanbrengen. Vraag is wie bepaalt wat er in de visplannen komt te staan en wie heeft vetorecht.
- Het rapport spreekt van fouten uit het verleden. De beroepsvisserij staat op het standpunt dat je die per definitie moet herstellen.

Sportvisserij geeft aan:

- Allereerst wil de sportvisserij aangeven dat er een misverstand was ontstaan over het rapport. Men had zich gericht op een inhoudelijke reactie op het advies en niet op een eigen VBC-standpunt.
- Kernvraag over het rapport is: polariseert dit niet teveel? Het zou zonde zijn als dat gebeurt. Er zijn zaken waarin we elkaar kunnen vinden en er zijn zaken waarin we lijnrecht tegenover elkaar staan. In hoeverre kunnen we als VBC consensus bereiken?

Pieter Bos stelt voor om de bespreking van het onderwerp als volgt in mootjes te hakken, te beginnen met laaghangend fruit en met de meest gevoelige onderdelen als laatste:

1. Advies over vastleggen nulsituatie 2021 en over goede Gis-kaarten;
2. Dimensies van de wateren (oppervlakte en oeverlengte/ bereikbaarheid en bevisbaarheid) in relatie tot een redelijke huursom;
3. Standaard huurovereenkomst als tussenstap, visie op maatwerk in bijlagen/visplan;
4. Vraag aan koepelorganisaties: hoe haalbaar acht men het idee om huurovereenkomsten via de koepelorganisaties te laten verlopen, wellicht gedeeltelijk, wellicht via groeipad;
5. Transparantie onttrekking en uitzet van vis, met name bij schubvisrecht de vraag hoe transparantie te bereiken. Ook controle en handhaving hierop;
6. Dubbel volledig visrecht;
7. Apart vraagstuk: schaaldierenvangst.

Aanwezigen vinden dit een heldere indeling en gaan akkoord.

Ad 1. Vastleggen nulsituatie in goede GIS-laag.

Rik Beentjes geeft aan dat het in beeld brengen van de visrechten een wezenlijk onderdeel is van het proces. Dat laat zien waar het probleem zit, waardoor je gericht kan inzoomen. Waarschijnlijk maakt dat het probleem ook kleiner.

Piet Rol adviseert de lokale mensen te betrekken bij totstandkoming van de GIS-laag. Hij heeft HHNK kaartcorrecties geleverd over de situatie in de Zaanstreek maar daar is tot op heden niets mee gebeurd. Jorke Wessels ondersteunt de oproep van Piet Rol en geeft aan dat de lokale check in het gehele gebied belangrijk is. Ook HHNK onderschrijft het belang van de lokale check.

Pieter Bos vraagt hoe dit te organiseren.

Men geeft aan dat het wenselijk is dat HHNK een eerste conceptversie maakt. Daarop zou commentaar geleverd kunnen worden per visrechtgebied. Hoe dit precies te organiseren kunnen we beter bespreken aan de hand van de conceptversie.

Besluit: De VBC-HNK verzoekt het hoogheemraadschap te starten met het in beeld brengen van de nulsituatie van huurovereenkomsten.

Datum
22 maart 2021

Sander de Graaf vraagt om hoeveel geld het in totaal gaat. Edith Velema antwoordt dat het voor wat betreft de inkomsten voor het visrecht ordegruotte om € 40.000,- gaat. De personele inzet die hier tegenover staat is hoger, waarmee het, financieel gezien, voor HHNK een verliesmodel is. Jos Beemsterboer stelt dat je naast de financiële inkomsten, middels de huurovereenkomsten ook betrokkenheid bij het water krijgt. Het verhuren van visrechten is dus geen verliesmodel.

4. Toestand van de vis

Zowel sport- als beroepsvissers zien een achteruitgang in de visstand. Beroepsvissers zien bijvoorbeeld veel magere brasems en op de ringsloten kom je ze helemaal niet meer tegen. Als oorzaak wordt onder andere gewezen naar het peilbeheer en doorspoelbeleid van het hoogheemraadschap. Dat is echter de laatste 20 a 30 jaar nauwelijks veranderd, terwijl de verandering van de visstand vooral de laatste tien jaar optreedt. Vanwege de droogte is wel de laatste jaren extra water ingelaten, maar ook dat matcht niet met het tijdpad van de waarnemingen. Op de vraag of het doorspoelen van 'arm water' een reden kan zijn, geeft Rik Beentjes uitleg: Per saldo nemen de voedingsstoffen van het water tussen in- en uitlaat in ons gebied toe. Vanuit poldergemalen wordt water uitgemalen dat vele malen voedselrijker is dan het vanuit de KRW-doelstellingen zou moeten zijn. De hoeveelheid vis per hectare is in ons gebied ver boven het landelijk gemiddelde van 179 kg/ha, met uitschieters tot meer dan 1000 kg/ha. In vergelijking met vroeger komt er wel minder vis voor. Er vindt vooral een verschuiving plaats. De vissoorten van 'troebel water', zoals brasem en snoekbaars, verdwijnen. Daar komen plantenminnende vissen als snoek en zeelt voor terug.

Wil je een vinger krijgen achter de oorzaak van de veranderingen, dan moet je diep in de materie duiken. Onderzoeken zijn duur en je moet goed weten wat je wilt onderzoeken. De waterkwaliteit in ons gebied heeft een nauwe relatie met dat van het IJsselmeer en Markermeer. Op dit moment wordt visserijonderzoek in het IJsselmeer en Markermeer gedaan ([link](#)). Daarbij wordt ook de uitwisseling met rivieren en het achterland onderzocht. Rik Beentjes zit samen met o.a. Jaap Quak van SVN in de klankbordgroep met ecologen. Afsproken wordt dat we resultaten van het visserijonderzoek afwachten voordat we zelf nadere actie inzetten. Rik zal de VBC op de hoogte houden van de voortgang van het onderzoek.

In de werkgroep vissterfte/vis in nood kan ook nader gekeken worden naar de relatie van de toestand van de vis met maaiwerkzaamheden.

5. Verzoek uitzet spiegelkarpers in de VRNK-boezem

Het gaat bij dit agendapunt enerzijds over het concrete verzoek van SMWN aan het hoogheemraadschap om spiegelkarpers uit te mogen zetten in de VRNK-boezem. Anderzijds is het de vraag welke rol de VBC hierin wenst in te nemen.

Rik Beentjes licht toe dat het hoogheemraadschap formeel in de Keur heeft opgenomen dat het verboden is vis uit te zetten of te onttrekken, tenzij dit is opgenomen in een visplan. Rik heeft de (oude) visplannen erop nageslagen en daarin is geen uitzet van karper opgenomen. Vaak wel van glas- en pootaal. Als uitzet niet in visplannen is opgenomen, dan zijn andere bestuurlijk vastgestelde afspraken nodig. De portefeuillehouder Klazien Hartog geeft aan dat zij graag VBC-advies ontvangt alvorens een beslissing te nemen.

Jorke Wessels reageert verbaast dat de visplannen worden gebruikt. Ze zijn dus actueel en levend? Algemene indruk was dat de visplannen in een la waren beland en nooit waren

gebruikt. Antwoord is dat ze nooit zijn teruggetrokken of vernieuwd.
De informatie uit de visplannen is op zich nog bruikbaar.

Pieter Bos spreekt zijn verbazing uit over het artikel in de Keur en zou het logischer vinden als wordt verwezen naar de landelijke richtlijn voor uitzet karper en een toets op de KRW. Rik Beentjes licht toe dat het hoogheemraadschap verantwoordelijk is voor de waterkwaliteit van al het water. Door dit artikel op te nemen in de Keur, is de uitzet en onttrekking niet alleen beperkt tot de wateren waar het hoogheemraadschap zelf eigenaar van is. Daarom is dit artikel opgenomen.

Rik Beentjes vraagt de VBC te adviseren over de voorliggende aanvraag, zodat dit meegenomen kan worden in het bestuurlijk besluit van het hoogheemraadschap.

De sportvisserij is indiener van het verzoek en heeft dus geen bezwaar.

Ook de beroepsvisserij heeft geen problemen met uitzet van spiegelkarpers.

Wel vraagt Jos Beemsterboer zich af waarom er geen karper in de boezem zit, mede in verband met het vorige punt. Hij vraagt zich daarbij af of de karper wel overlevingskansen heeft. Dit is aanleiding voor een toegift van de uitleg van Rik Beentjes: In de polders is veel troebele klei. Daar voelt de snoek (roofvis) zich niet thuis. In de boezem daarentegen is de snoekstand goed. Jonge karpers worden daar opgegeten en de karper houdt zich niet zelfstandig in stand. Grotere karpers zijn geen prooi voor de snoek. De uitgezette karpers kunnen het dus overleven.

Jorke Wessels vult aan dat ons gebied het meest noordelijke areaal is van de karper. Specifiek over de aanvraag licht hij toe dat de hoeveelheid uit te zetten karper (450 kg) laag is in vergelijking tot de grootte van het waterlichaam (180 ha). Met deze getallen sla je geen deuk in de KRW. SMWN zal overigens aan vangstregistratie doen. Verder is er afstemming met de beroepsvisser en is vriendelijk verzoek gedaan om gevangen spiegelkarpers terug te zetten. Gevraagd wordt naar de spiegelkarpers die drie a vier jaar geleden zijn uitgezet in de Schermerboezem (500 kg, 150 vissen). Hoe gaat het daarmee? Antwoord is dat ze regelmatig worden teruggezien.

Besluit: De VBC-HNK adviseert positief over het verzoek voor karperuitzet in de VRNK-boezem.

6. Actualiteiten vanuit HHNK

Rik Beentjes geeft een toelichting op de actualiteiten:

- Vrijwilligersmonitoring: op 18 februari is de eerste glasaal van heel Nederland gevangen in Den Helder, Noordzeekanaal nog rustig. Avondklok wordt een probleem als deze wordt verlengd.
- Visveiligheid gemalen: in december zijn twee nieuwe waaiers van gemaal Lely getest. Visveiligheid rond de 90%. Voor de zomer volgt de derde en laatste waaier.
- Lopend migratieonderzoek: Noordzeekanaal zenderonderzoek "standvissen". Er zijn 100.000 detecties aangebracht (zendertje in de buikholte). Wageningen Marien research leidt het onderzoek. Vraag is met name hoe ze zich bewegen en verplaatsen tussen Noordzeekanaal en achterliggende polders. Er lijkt weinig uitwisseling te zijn. Vooral Brasem gaat de polder in, maar gaat daarna snel terug naar het Noordzeekanaal.
- Lopend migratieonderzoek: Koopmanspolder uitwisseling IJsselmeer/achteroever
- Lopend migratieonderzoek: Schardam intrek/uittrek Schermerboezem/Markermeer
- Er is bij het hoogheemraadschap een stagiair (Martin de Graaf) aangenomen die verkenning doet naar de veranderende visstand in Polder Grootslag. Betrokken vissers kunnen door hem benaderd worden.

Datum
22 maart 2021

7. Wvttk/rondvraag

- Jorke Wessels meldt dat de sportvisserij een nieuwe vertegenwoordiger aandraagt. Dit is Paul Kooi. Hij is tijdelijk vervanger van Carcia Voorhamm en zal op termijn Ed de Boer vervangen.
- Piet Rol vraagt zich af wat hij met de Datacenters moet. Ze gebruiken zoet water voor koeling en lozen chemicaliën. In hoeverre is het hoogheemraadschap betrokken? Rik Beentjes en Edith Velema antwoorden dat het hoogheemraadschap heel druk is met de datacenters, maar dat zij beiden geen specifieke kennis van het dossier hebben. (NB laatste informatie van HHNK over datacenters staat hier: <https://www.hhnk.nl/geen-chemicalien-in-looswater-datacenters/>) Niels de Haan zegt dat de NHBB bezwaar tegen de aanvraag van de datacenters heeft ingediend.
- Dirk Langenberg vraagt of de inlaat bij Scharwoude al visvriendelijk is. Rik Beentjes vertelt dat gemaal Westerkogge bij Scharwoude is gerenoveerd. De pompen zijn naar verhouding visveilig. Vanwege dijkwerkzaamheden wordt de inlaat verplaatst. Daar worden de deuren op een kier gezet voor vismigratie. In de buurt van Scharwoude zijn bovendien plannen om vooroevers aan te leggen. Dirk Langenberg vraagt zich af of hij daar bij betrokken wordt. Rik Beentje zal een seintje geven als ze gaan monitoren.

8. Sluiting

Pieter Bos is verhinderd op 28 juni. Als gevolg van verhuisplannen moet hij die avond elders aanwezig zijn. Hij excuseert zich hiervoor en vraagt of het een groot bezwaar om te verplaatsen naar 21 juni. Peter van der Heijdt is dan vermoedelijk afwezig, maar verder kan iedereen aanwezig zijn. Afsproken wordt dat het overleg wordt verplaatst naar maandagavond 21 juni.

Pieter Bos sluit de vergadering. Hij blikt terug op een nuttig en vruchtbaar overleg en wenst iedereen veel gezondheid toe. Hij spreekt bovendien de hoop uit dat we in juni de mogelijkheid hebben om live bijeen te komen.

Actielijst

Actienr.	Actie	Door	Datum vergadering	Gereed
1.	Een livebijeenkomst over visbeleid organiseren voor de achterbannen, zodra dat kan met het ook op de coronabeperkingen.	Jorke Wessels, Edith Velema	28 januari	PM
2.	Nader verkennen onderwerp teambuilding/training	Jos Beemsterboer, Pieter Bos, Edith Velema	22 maart	
3.	Enkele polders doorgeven die geschikt zijn voor vergelijking monitoringsgegevens van HHNK	Jeroen Los	22 maart	

Datum
22 maart 2021

4.	Secretariaat NHBB opnemen in verzendlijst voor (openbaar) verslaglegging.	Edith Velema	22 maart 2021	
5.	Werkgroep vissterfte/vis in nood, wordt versterkt met Annemarie van Diepen (HHNK). Initiatief voor overleg ligt bij HHNK. Aanvulling met deskundige vanuit SVN is gewenst. Jorke geeft naam en gegevens door aan Peter van der Heijdt.	HHNK Jorke Wessels	22 maart	
6.	Stuurgroep VBC organiseren	Edith Velema	22 maart	
7.	VBC op de hoogte houden van voortgang visserijonderzoek IJsselmeer/Markermeer	Rik Beentjes	22 maart	
8.	Relatie tussen maaiwerkzaamheden en de toestand van de vis wordt mede aandachtspunt in de werkgroep vissterfte/vis in nood.	Werkgroep vissterfte/vis in nood	22 maart	
9.	een seintje geven als men aan de gang gaat met de vooroevers bij Scharwoude.	Rik Beentjes	22 maart	
10.	Volgend VBC-overleg wordt verplaatst van 28 naar 21 juni 2021.	allen		

Advieslijst

Adviesnr.	Advies	Aan	Datum vergadering
11.	De VBC-HNK adviseert het hoogheemraadschap om aanvragen voor het wegvangen van schaal- en schelpdieren ter advisering aan de VBC voor te leggen alvorens een besluit te nemen.	HHNK	22 maart 2021
12.	De VBC-HNK verzoekt het hoogheemraadschap te starten met het in beeld brengen van de nulsituatie van huurovereenkomsten.	HHNK	22 maart 2021
13.	De VBC-HNK adviseert positief over het verzoek voor karperuitzet in de VRNK-boezem.	HHNK	22 maart 2021